

O DELU

družbenega pravobranilca samoupravljanja Ljubljana v letu 1978

Naloge in usmeritev

Osrednja usmeritev družbenega pravobranilca samoupravljanja Ljubljana v letu 1978 je bila izražena v celovitosti nalog izvajanja zakona o združenem delu, zakona o delovnih razmerjih in drugih sistemskih zakonov.

Delavci družbenega pravobranilca samoupravljanja Ljubljana so v večini kontaktov, ki so jih imeli po najrazličnejših vprašanjih z organizacijami združenega dela, opozarjali in zahtevali prilagoditev organizacije in uskladitev samoupravnih sporazumov o združitvi drugih samoupravnih sporazumov, statutov in drugih samoupravnih splošnih aktov z zakonom o združenem delu v zakonskih rokih in v rokih, ki so jih organizacije združenega delu predvidele v programih za izvajanje določb zakona.

Pri tem pa je družbeni pravobranilec samoupravljanja svojo aktivnost usmeril zlasti v:

- preverjanje odnosov v samoupravnem odločanju,
- preverjanje stanja v obstoječih in organiziranju novih TOZD,
- ugotavljanje načela delitve sredstev za osebne dohodke po vloženem delu
 - ugotavljanje dohodkovnih odnosov skladno z določili ZZD,
 - uresničevanje svobodne menjave dela med TOZD materialne proizvodnje in TOZD družbenih dejavnosti,
 - urejanje odnosov med TOZD in skupnimi službami,
 - ocenjevanje stopnje organiziranja in funkcioniranja delegatskega sistema v OZD,
 - ocenjevanje odgovornosti delavcev pri uporabi družbenih sredstev, izvajanja delovnih in samoupravnih obveznosti
 - preverjanje obveščeniosti delavcev
 - zasledovanje usklajenosti samoupravnih aktov s področja delovnih razmerij
 - sprejemanje in izvajanje samoupravnih sporazumov o razporeditvi sredstev, pravic in obveznosti med temeljnimi organizacijami ob konstituiranju DO,
 - ocenjevanje in spodbujanje delavcev k sprejemanju drugih z zakonom določenih samoupravnih splošnih aktov.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja se je v svoji aktivnosti povezoval z družbenopolitičnimi organizacijami v občini in mestu, občinskimi organi in službami, predvsem komisijami za izvajanje zakona o združenem delu, službo družbenega knjigovodstva, sodiščem združenega dela in drugimi. Pri tem je zasledoval interes, da se pomembnejša problematika obravnava celovito.

V letu 1978 je družbeni pravobranilec samoupravljanja Ljubljana obravnaval 969 zadev z vseh področij delovanja na območju šestih občin (Ljubljana-Center, Ljubljana — Moste-Polje, Ljubljana — Šiška, Ljubljana Vič-Rudnik, Grosuplje in Litija). Od tega je rešenih 559 zadev, v preostalih pa postopek še teče. Od tega je rešenih 312 primerov s pobudami, mnenji in opozorili, 247 prime-

rov pa z nasveti, opravil pa je tudi 1562 razgovorov z delavci, skupinami delavcev, poslovodnimi organi, organi samoupravljanja in drugimi.

Med pomembnejše štejemo pobude za razdelitev sredstev, pravic in obveznosti med temeljnimi organizacijami združenega dela, ki v zakonitem roku tega sporazuma ne sprejmejo. V TOZD, kjer ta sporazum ni sprejet, smatramo, da so temeljne organizacije le formalno konstituirane, saj niso izpolnjeni osnovni pogoji za ugotavljanje in razporejanje dohodka.

V letu 1978 je družbeni pravobranilec samoupravljanja izdal 35 pobud za sklenitev samoupravnega sporazuma o razporeditvi sredstev, pravic in obveznosti.

V primerih, ko pobuda ni bila sprejeta, je družbeni pravobranilec samoupravljanja vložil predlog na sodišču združenega dela v Ljubljani. Družbeni pravobranilec samoupravljanja opaža, da je akt razdelitve sredstev, pravic in obveznosti težaven, zamotan in dolgotrajen v vseh tistih organizacijah združenega dela, kjer v preteklosti finančno računovodski posli niso bili urejeni.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja ugotavlja, da se vsebinsko niso uresničevala določila zakona o združenem delu o ugotavljanju celotnega prihodka, razporejanju dohodka in čistega dohodka ter delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. V organizacijah združenega dela so v glavnem samoupravni splošni akti s področja delitve sredstev za osebne dohodke in razporejanje čistega dohodka sprejeti. Ugotavljamo pa, da so v veliki večini merila za nagrajevanje delavcev splošna in prepisana iz zakona o združenem delu. Konkretno izdelanih meril v mnogih organizacijah združenega dela sploh ni. Kot podlaga za delitev osebnega dohodka se pojavlja ocenjevanje delavca in njegove osebnosti (npr. delovna disciplina, odnos do sodelavcev itd), ne pa rezultati dela. V samoupravnih sporazumih tudi niso po osnovah in merilih opredeljena delitvena razmerja za razporejanje čistega dohodka, minimalne akumulacije, kriteriji za ugotavljanje dohodka, ki je rezultat izjemnih ugodnosti na trgu, zato se ta tudi ne izdvaja v sredstva za razširitev materialne osnove dela, TOZD ali širše družbenopolitične skupnosti v skladu s členom 124. zakona o združenem delu.

V šolah in vrtcih se v pravilnikih za delitev sredstev za osebne dohodke pojavljajo neprimerni kriteriji — osebne ocene in podobno, kar povzroča slabo vzdušje med delavci. Problem nagrajevanja delavcev v šolah predstavlja tudi veliko število nadur, ki so posledica neurejene razporeditve delovnega časa v šolah. Nadure se izplačujejo tudi v primerih, ko ni izpolnjen 42-urni delovni teden oziroma 182 ur na mesec.

Naloga družbenega pravobranilca samoupravljanja je, da ugotavlja neskladnost kriterijev z zakonom o združenem delu, nepravilen postopek in podobno, nikakor pa ni njegova naloga oblikovanje kriterijev za nagrajevanje delavcev ne v šolah in vrtcih kakor tudi ne v drugih organizacijah združenega dela. Neurejenost tega področja povzroča nezadovoljstvo ne le posameznikov, ampak vseh delavcev v posamezni organizaciji združenega dela, ki ponekod prerašča v hujše motnje v samoupravnih odnosih. Delavci se največkrat obračajo na družbenega pravobranilca samoupravljanja zaradi uveljavljanja svojih pravic iz tega področja, enako je s pritožbami na sodišču združenega dela. Posledice neurejenosti tega najboljčutljivejšega področja medsebojnih odnosov se odražajo ne le v velikem številu pritožb pred sodiščem združenega dela, ampak tudi v veliki fluktuaciji, predvsem begu iz proizvodnje v administracijo, prekinitvah dela, nedisciplini, slabi kvaliteti dela, ker delavci niso za delo ustrezno stimulirani. Vse to povzroča ne le motnje v samoupravnih odnosih, ampak tudi nastaja družbena škoda. Družbeni pravobranilec samoupravljanja je v letu 1978 dal 20 pobud za ponovni preizkus samoupravnih sporazumov o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke. Vzroki za te negativne pojave pa so razen normativne neurejenosti področja nagrajevanja še:

- odsotnost planskih dokumentov,
- pomanjkanje katalogov del in nalog, kar pomeni, da je nagrajevanje še vedno po delovnem mestu oziroma nazivu,

— slabi informiranosti delavcev, predvsem o načinu pridobivanja in razporejanja dohodka, kar ima za posledico, da delavci zahtevajo plačilo za opravljeno delo ne glede na dohodek TOZD in že sprejete obveznosti.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja ugotavlja, da v mnogih organizacijah združenega dela niso sprejeli samoupravnega sporazuma o temeljih plana v DO, osnov srednjeročnega plana v TOZD in srednjeročnega plana TOZD. V takšnih organizacijah združenega dela običajno razporejajo dohodek po namenu porabe delavski sveti in njihovi izvršilni organi na podlagi sproti oblikovanih predlogov poslovnega organa. V teh organizacijah združenega dela delavci prav gotovo nimajo možnosti zasledovati ciljev, ki bi si jih s planom morali zastaviti in se stanje v teh organizacijah združenega dela analizira šele, ko zaidejo v izgubo. Vsem tem temeljnim organizacijam združenega dela družbeni pravobranilec samoupravljanja že izdaja pobude, s katerimi obvezuje ZOUD, da sprejmejo sklep o pripravi srednjeročnega plana za zadnji dve leti srednjeročnega obdobja, to je za leto 1979 do 1980 v skladu s 30. členom zakona o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu SFRJ. Zahtevamo tudi, da se analizirajo razlogi, zaradi katerih srednjeročni plan ni bil sprejet in opredeli odgovornost individualnih poslovnih organov in strokovnih služb.

Popolna odsotnost planiranja je v šolah, vrtcih, krajevnih skupnostih in drugih organizacijah združenega dela s področja družbene dejavnosti. Družbeni pravobranilec samoupravljanja Ljubljana meni, da odsotnost planiranja v teh organizacijah ni posledica nepripravljenosti za izdelavo teh planskih dokumentov, temveč posledica neznanja. Zato menimo, da bi pristojne samoupravne interese skupnosti, predvsem pa izvršni sveti in občinski upravni organi morali tem organizacijam pomagati tako, da bodo lahko izpolnile svojo zakonsko dolžnost.

V mnogih organizacijah združenega dela so v letu 1978 ponovno preverjali svojo organiziranost in jo usklajevali z določili zakona o združenem delu. Izredno pogost je pojav, da se spremembe v samoupravni organiziranosti ne izvajajo po postopku in na način, kot to določa zakon o združenem delu in zakon o referendumu. Predloge dokumentov, o katerih delavci odločajo na referendumu, ne oblikuje delavski svet, ampak komisije. Predhodne obravnave so vodene formalno in ne pomenijo vsebinske razprave o novi samoupravni organiziranosti in njenem pomenu z vidika družbenega interesa, predvsem pa interesa delavcev, ki se odločajo o novi organiziranosti. Razprave so največkrat omejene na prekratke roke. Nepravilni postopki se pojavljajo ne samo ob sprejemanju odločitve, da ima del delovnega procesa v delovni organizaciji ali TOZD pogoje za organiziranje nove TOZD, ampak tudi pri drugih oblikah statusnih sprememb (npr. izločitvah, pripojitvah, združitvah v SOZD, ustanovitvi nove DO). Poseben problem pa predstavljajo reorganizacije po 376. členu zakona o združenem delu. V delovnih organizacijah in temeljnih organizacijah združenega dela obstaja namreč miselnost, da je mogoče statusne spremembe po tem členu opraviti po preprostejšem postopku brez poprej sprejetih ekonomskih elaboratov in natančne opredelitve, kaj taka sprememba v organiziranju DO pomeni in iz katerih razlogov iz 376. člena zakona o združenem delu so se zanjo odločili. Predvsem pa vzrok za reorganiziranje po tem členu pomeni, da so v delovni organizaciji nastopili novi momenti, ki niso bili prisotni ob konstituiranju obstoječe delovne organizacije. Nezakonit pa je vsak postopek, kjer o statusni spremembi, ki se izvaja po 376. členu zakona o združenem delu ne bi odločali z referendumom vsi delavci v vseh temeljnih organizacijah združenega dela v DO, ki se odloča za statusno spremembo.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja je v letu 1978 svoje delo usmerjal v preventivno delovanje, zato je v okviru svoje pristojnosti opozarjal na določila samoupravnih aktov in sklepe samoupravnih organov, ki so bili v nasprotju z zakonom o združenem delu in zakonom o delovnih razmerjih.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja ugotavlja, da mnogi delavski sveti, delavske kontrole in osnovne organizacije sindikata ne delujejo v skladu z zakonom in statutom, izogibajo se in odklanjajo razprave in izdajo sklepe o zahtevah za varstvo pravic

delavcev, kar povečuje število zadev pred sodiščem združenega dela. Tako še vedno naletimo na primere, ko o zadevah, za katere je pristojen delavski svet, odločajo tako imenovani posvetovalni organi poslovnega organa, izvršilni organi DS, politični aktivni in drugi. Hujše posledice takšne prakse pa so, da se odnosi med delavci skalijo do takšne mere, da morajo nastopiti organi, ki so zadolženi za družbeno varstvo.

V letu 1978 je družbeni pravobranilec samoupravljanja nastopil s predlogom za družbeno varstvo in predčasno razrešitev poslovnega organa v šestih primerih.

Dejavnost družbenega pravobranilca samoupravljanja na območju občine Ljubljana Vič-RUDNIK

Na področju občine Ljubljana Vič-Rudnik je družbeni pravobranilec samoupravljanja Ljubljana v letu 1978 obravnaval skupno 87 primerov. Število teh primerov predstavlja okoli 11 % zadev, ki jih je družbeni pravobranilec samoupravljanja obravnaval na področju vseh občin njegovega delovanja. Število na področju občine Ljubljana Vič-Rudnik obravnavanih primerov je v letu 1978 še enkrat večje kot v letu 1977, medtem ko je v skupnem številu obravnavanih primerov zastopano s 4 % primerov več kot v minulem letu. Od navedenih zadev je 62 rešenih, medtem ko v ostalih primerih postopek še traja. Od evidentiranih in obravnavanih primerov v tej občini jih je bilo 36 rešenih s pobudami, mnenji in predlogi, 26 primerov je bilo rešenih z nasveti, ostali pa z razgovori z delavci in predstavniki samoupravnih organov ali družbenih organizacij.

V minulem letu je družbeni pravobranilec samoupravljanja veliko sodeloval pri urejanju statusnih in organizacijskih problemov v **Študentskih domovih**. Zaradi objektivnih, v določeni meri pa tudi zaradi subjektivnih težav, so bili osnovni samoupravni akti v tem zavodu v glavnem sprejeti šele ob koncu minulega leta. Zlasti zaradi pomanjkanja ustreznega samoupravnega akta o medsebojnih razmerjih in delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, pa tudi zaradi slabih notranjih odnosov, je bilo v minulem letu nekaj primerov nenadnega odhajanja delavcev iz delovne organizacije in poslabšanja medsebojnih odnosov, ki so metali slabo luč na celotno delovanje te dokaj pomembne institucije. V zadnjem času so se razmere v Študentskih domovih sicer nekoliko uredile, strokovne službe so se do določene mere kadrovske izpopolnile, ostaja pa še precej neurejenih vprašanj s področja medsebojnih in dohodkovnih odnosov v tem zavodu.

V šoli za živinorejsko — veterinarske tehnike smo ugotavljali slabo samoupravno organiziranost in neodgovornost vršilca dolžnosti individualnega poslovnega organa. S pobudo Izvršnemu svetu mesta Ljubljana smo predlagali, naj mesto kot ustanovitelj tega zavoda zaradi nastalih motenj razreši poslovodni organ, začasno omeji pravice samoupravnih organov in postavi začasnega upravitelja, ki naj vodi zavod do izvolitve drugega poslovodnega organa. Mestna skupščina je našo pobudo sprejela, razmere v tem zavodu pa so se ob prizadevanju začasnega upravitelja in ob sodelovanju vseh subjektivnih sil v zavodu bistveno izboljšale.

V organizaciji združenega dela Novum je v začetku leta 1978 skupina delavcev predlagala ustanovitev svoje TOZD, čeprav po našem mnenju za to ni imela pogojev iz člena 320 Zakona o združenem delu. Tako odločitev je sprejelo tudi sodišče združenega dela, ki predlogu delavcev ni ugodilo, vseh 6 delavcev, ki je hotelo ustanoviti svojo temeljno organizacijo združenega dela, pa je zapustilo to delovno organizacijo in se zaposlilo v različnih organizacijah združenega dela. Obstoječa organizacija združenega dela Novum je ostala tako po svoji dejavnosti, pa tudi po številu zaposlenih delavcev samoupravno tako urejena, da bo v bližnji prihodnosti v njej gotovo potrebno izvršiti nekatere statusne spremembe.

Določeni statusni problemi so bili ugotovljeni tudi v **Iskri TOZD Procesna tehnika**, kjer je skupina delavcev računalništva najprej zahtevala predčasno razrešitev individualnega poslovodnega or-

gana, pozneje pa ustanovitev svoje temeljne organizacije združenega dela. Sodišče združenega dela je na prvi stopnji njihov predlog ugodno rešilo, zadeva pa je še v instančni odločitvi. Ob tem naj omenimo, da so se v celotni Iskri, med katere sodijo tudi njene temeljne organizacije združenega dela na področju občine Ljubljana Vič-Rudnik, v letu 1978 odvijale večje spremembe ali pa vsaj priprave na spremembo njene samoupravne organiziranosti. Tri temeljne organizacije združenega dela DO Iskre na področju viške občine so namreč skupno še z eno TOZD s področja občine Ljubljana Šiška sprožile postopek za izločitev iz obstoječe delovne organizacije in za ustanovitev novih TOZD oziroma nove DO namenske proizvodnje.

V Slovenija avtu, temeljni organizaciji združenega dela Zastava servisi na Tržaški cesti, smo izdali pobudo za razveljavitev imenovanja individualnega poslovnega organa, ker imenovanje ni bilo izvedeno v skladu z določbami Zakona o združenem delu in Zakona o delovnih razmerjih. Delavski svet je namreč o njegovem imenovanju glasoval na isti seji dvakrat tajno, ker obkrat predlagani kandidat ni dobil potrebne večine, še tretjič javno, ko je kandidat ob svoji prisotnosti na tej seji končno dobil potrebno večino. Delavski svet je naši pobudi sledil in bo ponovljen razpis ter izveden celotni razpisni postopek z imenovanjem direktorja TOZD. V tem in podobnih primerih ugotavljamo, da individualni poslovni organi ne dajejo zadostne strokovne pomoči pri tovrstnih opravilih, ne opozarjajo samoupravnih organov na zakonitost postopka pri njihovem imenovanju ali celo sami podpirajo take postopke, ki niso v skladu z določili zakona o združenem delu ali zakona o delovnih razmerjih. Statusne spremembe, zlasti pa neurejeni odnosi v pogledu razdelitve sredstev, pravic in obveznosti med novo nastalimi TOZD, so povzročili precej nezadovoljstva in poslabšanja odnosov tudi v delovni organizaciji Žičnica, ki je od minulega leta v sestavi SOZD Slovenijales. Zlasti delavci dislociranega TOZD te delovne organizacije v Ribnici so prepričani, da so oškodovani na račun delavcev iz TOZD v Ljubljani zaradi neurejenosti. Celotna delovna organizacije posluje namreč še vedno preveč kot enovita organizacija, TOZD so šele pred kratkim dobile svoje žiro račune, medtem ko zaradi nekih pomanjkljivosti še sedaj niso vpisane v sodni register. Tudi še nimajo sklenjenega sporazuma o razdelitvi sredstev, pravic in obveznosti, zaradi česar ne morejo biti izpolnjeni osnovni pogoji za ugotavljanje in razporejanje dohodka. Z našo pobudo in s pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja Ribnica, zlasti pa s sodelovanjem na delavskem svetu DO, ki je bil sklican na pobudo in s pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja Ribnica, zlasti pa s sodelovanjem na delavskem svetu DO, ki je bil sklican na pobudo obeh pravobranilcev skupaj s predstavniki družbenopolitičnih organizacij celotne delovne organizacije, so podzveti potrebni ukrepi, da se zadeve uredijo in uskladijo z zakonom o združenem delu. Z naše strani je bila dana ustna pobuda, da je treba takoj pristopiti k izdelavi samoupravnega sporazuma o razdelitvi sredstev, pravic in obveznosti med TOZD, opraviti vse formalnosti za vpis v sodni register ter urediti ostala nerešena medsebojna in samoupravna razmerja.

Delovni organizaciji Igo je družbeni pravobranilec samoupravljanja izdal pobudo za spremembo in dopolnitev samoupravnega akta o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Zaradi neurejenih, in z zakonom o združenem delu neusklajenih samoupravnih aktov s tega področja, so bili precej številni primeri nezadovoljstva posameznih delavcev zaradi nejasnosti v nagrajevanju. Pobuda je bila s strani delovne organizacije oziroma njenih samoupravnih organov sprejeta in so v teku priprave za spremembo aktov, ki urejajo to področje samoupravne dejavnosti. Pobude za spremembe in dopolnitve tovrstnih samoupravnih aktov so bile v občini Ljubljana Vič-Rudnik dane še Republiški raziskovalni skupnosti, Gozdnemu gospodarstvu Kočevje — TOZD Gozdarstvo Velike Lašče in trem TOZD Iskre.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja ugotavlja, da tudi na področju viške občine številne organizacije združenega dela in druge organizacije niso sprejele samoupravnih sporazumov o osnovah plana oziroma srednjeročnih planov. Zlasti to velja za negospodarske dejavnosti, saj tega akta skoraj da nima nobena

šola, vrtec ali krajevna skupnost. Odločno bo potrebno angažirati vse subjektivne sile in pristojne organe moziroma organizacije, da se tudi za leti 1979 in 1980 sprejmejo srednjeročni plani v sleherni delovni in drugi organizaciji — koristniki družbenih sredstev.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja namerava tekom tega leta vsebinsko obravnavati samoupravne akte in samoupravno organiziranost nekaterih delovnih organizacij s področja občine Ljubljana Vič-Rudnik, od katerih smo že dobili potrebne podatke in zahtevane akte. Takojšnji pregled aktov in ukrepanje družbenega pravobranilca samoupravljanja na poslanih akte ni mogoč, kar pa ne pomeni, da so poslani akti usklajeni z zakonom o združenem delu kot to v nekaterih delovnih organizacijah smatrajo. V tej skupini anketiranih DO je Tobačna tovarna, Ilirija Vedrog, Kovinska industrija Ig, delovna organizacija RC Inženiring ter Opekarna Vič. Po istem vzorcu je določene podatke zahteval od vseh ostalih delovnih organizacij na področju občine tudi občinski sindikalni svet, tako da bo ob sodelovanju z njim, skupščinsko komisijo za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu ter z ostalimi dejavniki v občini nujno čim hitreje in čim uspešneje razreševati to problematiko.

V letu 1978 je bila na področju občine Ljubljana Vič-Rudnik ustanovljena tudi delovna skupnost delavcev krajevnih skupnosti te občine. Nekatero krajevno skupnost so družbenega pravobranilca samoupravljanja opozarjale, da si ta delovna skupnost lasti prevelike pristojnosti v odtujevanju osnovnih pravic in obveznosti organov krajevne samouprave. S sodelovanjem na njihovi seji, z razgovori in nasveti smo opozarjali na tako nevarnost s poudarkom, da je taka delovna skupnost koristna samo v primeru enotnejšega in ekonomičnejšega poslovanja ob upoštevanju vseh samoupravnih pravic delavcev v delovni skupnosti skupnih služb krajevnih skupnosti, ki upravlja le z dohodkom, ki ga pridobi s svobodno menjavo dela s krajevnimi skupnostmi.

Ostali obravnavani primeri v občini Ljubljana Vič-Rudnik so izvirali iz neurejenih ali pa ne zadovoljivo urejenih medsebojnih razmerij delavcev, unanašali so se na nezadovoljstvo v pogledu nagrajevanja, reševanja stanovanjskih problemov in podobno. Četudi so bili to včasih primeri posameznikov, ki so iskali varstvo svojih pravic pri družbenem pravobranilcu samoupravljanja smo v večini primerov ugotavljali, da gre za nezadovoljstvo zaradi nepopolno ali pomanjkljivo urejene samoupravne zakonodaje v TOZD, ali za nespoštovanje že sprejetih samoupravnih aktov ali za slabo delovanje samoupravnih organov, ki o delavčevih zahtevah za varstvo pravic ne razpravljajo ali ne sklepajo. Z nasveti, razgovori in predlogi smo s predstavniki samoupravnih organov ali strokovnih služb opozarjali na določene pomanjkljivosti na potrebo po usklajevanju določb samoupravnih aktov delovnih organizacij z določbami ustreznih zakonov.

V večini primerov naše aktivnosti smo v skladu z določili zakona o družbenem pravobranilcu samoupravljanja, predloge in pobude dajali delavskim svetom TOZD oziroma DO, z njimi pa smo seznanjali tudi osnovne organizacije sindikata in organe delavske kontrole. S pomembnejšimi pobudami in predlogi smo seznanjali tudi občinski sindikalni svet in občinsko skupščino oziroma njene organe, s katerimi smo tudi sicer v minulem letu dokaj dobro sodelovali pri razreševanju vseh problemov iz naše pristojnosti.

Usmeritev družbenega pravobranilca samoupravljanja v letu 1979

1. Družbeni pravobranilec samoupravljanja bo tudi v letu 1979 uveljavljanju družbenoekonomskih odnosov v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela posvečal posebno pozornost.

Čeprav je rok za usklajevanje samoupravnih splošnih aktov z zakonom o združenem delu že potekel, bo družbeni pravobranilec samoupravljanja še naprej deloval v smeri dosledne izpeljave in vsebinske usklajenosti z zakonom.

Delavci družbenega pravobranilca samoupravljanja bodo spremljali oblikovanje teh odnosov in z mnenji, predlogi in pobudami pomagali pri sprejemanju ustreznih samoupravnih odločitev in na podlagi analiz stanja in samoupravnega urejanja ugotavljali vsebino in učinkovitost uskladitev.

2. Ker so med neizpeljanimi odnosi zlasti razmerja med delovnimi skupnostmi in uporabniki storitev, bo družbeni pravobranilec samoupravljanja vzpodbujal in zahteval realizacijo določil zakona o združenem delu in sprejetje samoupravnih sporazumov o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delovnimi skupnostmi in temeljnimi organizacijami.

3. Ker predstavlja sistem razporejanja dohodka in čistega dohodka, delitev sredstev za osebne dohodke in soodvisnost med dohodkom, sredstvi za osebne dohodke in skupno porabo ključni problem v mnogih temeljnih organizacijah in drugih organizacijah združenega dela bo družbeni pravobranilec samoupravljanja usmeril napore, da se pogoji, od katerih je odvisna delitev, realizirajo.

4. Ker je na območju Ljubljane več kot polovica vseh sestavljenih organizacij združenega dela in dosejanja ocena organiziranosti in odnosov kaže na vrsto pojavov in problemov, bo družbeni pravobranilec samoupravljanja ukrepal v okviru svojih poblastil zlasti na področju uveljavljanja samoupravne organiziranosti in varovanja družbene lastnine.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja bo v letu 1979 sledil tem pojavom in v posameznih primerih tudi ukrepal.

5. Ker večje število temeljnih organizacij združenega dela in drugih organizacij združenega dela nima vseh planskih dokumentov ali so njihova določila pomanjkljiva in vsebinskosneustrezna, bo družbeni pravobranilec samoupravljanja tudi v letu 1979 izdajal pobude za sprejem teh aktov: posebno pozornost pa bo posvečal tudi postopku sprejemanja teh dokumentov.

6. Z namenom, da bi bili delavci v temeljnih organizacijah in drugih organizacijah združenega dela seznanjeni z gospodarjenjem in rezultati poslovanja, se bo družbeni pravobranilec samoupravljanja vključil v akcijo »Zaključni račun«, s tem, da bo predvsem ugotavljal ali so delavci bili seznanjeni in razpravljali na način, kot to zahteva zakon.

Tekom leta 1979 pa bo družbeni pravobranilec samoupravljanja sledil tudi obravnavanju periodičnih obračunov, kar se v postopku bistveno ne razlikuje od postopka sprejemanja zaključnega računa. S tem bo družbeni pravobranilec samoupravljanja predvsem spodbujal in navajal samoupravne organe in individualne poslovodne organe na prakso, ki mora postati ustaljena inq permanentna.

7. Ker so spori iz delovnih razmerij še vedno najpogostejši in ker zaradi vrste nepravilnih odločitev, nejasnosti o pristojnosti samoupravnih organov, opustitev odločanja in drugo povzroča dolgotrajne postopke, ki se odvijajo pri družbenem pravobranilcu samoupravljanja in sodišču združenega dela, bo družbeni pravobranilec samoupravljanja vztrajal, da se spori dokončno rešijo v temeljni organizaciji.

8. Pojav tako imenovanih vršilcev dolžnosti individualnih poslovodnih organov je v praksi prepogost. To rezultira iz nepravilnih postopkov evidentiranja možnih kandidatov in zamujenih razpisnih postopkov.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja apelira na pristojne organe skupščin občin, da se v postopke evidentiranja in imenovanja individualnih poslovodnih organov pravočasno vključijo in da se skupaj z družbenim pravobranilcem samoupravljanja zavzemajo za minimalno obdobje opravljanja te funkcije.

9. Ker so med letna poročila družbenega pravobranilca samoupravljanja prikaz preteklega stanja, na katerega ni možno vplivati, bo družbeni pravobranilec samoupravljanja v letu 1979 o vseh pomembnejših problemih sproti obveščal in vključeval družbenopolitične organizacije občine in pristojne organe skupščin občin.

Ljubljana, dne 2. 3. 1979

Družbeni pravobranilec samoupravljanja
BOGDAN ŠTURM

stališče

Izvršni svet skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik je poročilo sprejel in podpira prizadevanja družbenega pravobranilca samoupravljanja s tem, da se je treba zavzemati za pogostejše medsebojno sodelovanje, zlasti pa z občinsko komisijo za družbeni nadzor ter da je treba dati več poudarka reševanju ekonomske problematike v občini. Izvršni svet daje poročilo delegatom občinske skupščine v obravnavo in sprejem.

IZVRŠNI SVET